

Udział sztandaru w uroczystościach pogrzebowych

Najważniejszą zmianą wizualną jest udekorowanie sztandaru kirem, czyli czarną wstęgą żałobną. Wstęgę kiru wiąże się pod grotem (sztychem) na drzewcu a jej końce powinny luźno opadać wzdłuż płatu sztandaru (maksymalnie do 3/4 jego długości).

I. W Domu Przedpogrzebowym

1. Po wejściu do Domu Przedpogrzebowego poczet sztandarowy podchodzi przed trumnę/urnę zmarłego, zatrzymuje się, sztandarowy saltuje pochylając sztandar (pod kątem 45 stopni)

a asysta/przybocznicy skłaniają głowy, następnie zajmuje miejsce po jej lewej lub prawej stronie.

2. W momencie zamykania i wyprowadzania trumny/urny: sztandarowy przyjmuje postawę zasadniczą i wykonuje pełne salutowanie sztandarem (płynne pochylenie sztandaru do przodu).

II. W kościele (msza święta żałobna)

1. Wchodzenie (Wprowadzenie): Poczet wchodzi do kościoła w rytmie marszowym, trzymając sztandar w pozycji „na ramię”. Przechodząc przed trumną/urną zmarłego saltuje sztandarem i po dojściu na wyznaczone miejsce (z reguły w pobliżu ołtarza lub bezpośrednio za trumną/urną), sztandarowy ustawia sztandar w pionie (pozycja zasadnicza „do nogi”);

2. Zachowując się zgodnie z tradycyjnym ceremoniałem mszalnym, poczet saltuje sztandarem podczas: *Ofiarowania, Przeistoczenia oraz Błogosławieństwa końcowego* (zał. Nr 3);

3. Poczet przez całą mszę stoi, nie klęka i nie wykonuje innych gestów liturgicznych;

4. Wychodzenie (Wyprowadzenie): Przy opuszczaniu świątyni – po ruszeniu z miejsca i sformowaniu ewentualnej kolumny, poczet opuszcza budynek kościoła a sztandarowy niesie sztandar w pozycji „na ramię”;

5. Zarówno wprowadzanie, jak i wyprowadzanie sztandaru z wnętrza kościoła odbywa się bez głośniejszych komend słownych. Poczet porusza się płynnie, reagując na dyskretne sygnały dowódcy pocztu lub naturalny rytm liturgii (np. pieśń na wejście/wyjście).

III. W kondukcje pogrzebowym

1. W kondukcji poczet sztandarowy maszeruje w określonym szyku: zazwyczaj na czele, tuż za krzyżem a przed księdzem i trumną/urną zmarłego;

2. W pogrzebie świeckim poczet otwiera pochód;

3. Podczas marszu sztandarowy niesie sztandar w pozycji „na ramię” lub trzyma pionowo przed sobą, stabilizując drzewce.

IV. Przy grobie (pochówek)

1. Przy mogile poczet ustawia się naprzeciwko celebransa (księdza lub mistrza ceremonii), możliwie blisko trumny. Do momentu kulminacyjnego asysta stoi w postawie zasadniczej („baczność”).

2. Opuszczanie trumny lub składanie urny do grobu: to najważniejszy moment ceremonii.

Sztandarowy wykonuje długie, głębokie **salutowanie sztandarem** (pochylenie pod kątem 45 stopni) i trzyma go w tej pozycji **przez cały czas opuszczania ciała/prochów zmarłego** oraz **podczas odgrywania sygnałów pożegnalnych** (np. utworu „Cisza” lub werbli).

Asysta (przyboczni) **stoi** w tym czasie **na baczność z lekko skłoniionymi głowami**.

3. Minuta ciszy i składanie wieńców: **Sztandar** pozostaje **pochylony** również **podczas oficjalnej minuty ciszy** oraz w trakcie **składania głównych wieńców przez oficjalne delegacje**.

4. Po zakończeniu oficjalnej części pochówku i oddaniu honorów rodzinie zmarłego, poczet formuje szyk i wyprowadza sztandar z terenu cmentarza.